

Homo Sapiens

Miquel Riera / mriera@presencia.cat - @mriera pla

Els incorregibles dels jutjats

Un article publicat fa gairebé cent anys sobre el menyspreu del català als jutjats és de rigorosa actualitat

La freqüència con que se da el mismo caso en los organismos de justicia establecidos por el poder central en Cataluña, demuestra que ciertos funcionarios sienten una repulsión instintiva por el lenguaje catalán. El hecho natural de que los catalanes hablen en su propio idioma, les pone nerviosos y les torna irascibles". Aquestes dues frases no fan referència, encara que ho pugui semblar en una primera impressió, a l'exjutgessa d'Olot Ana María Caballero, amonestada recentment pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per haver tractat amb "poc respecte" dues advocades que parlaven en català en una vista que ella presidia. No hi fan referència però s'hi escaurien perfectament. El més curiós del cas és que són de gairebé cent anys enrere, extretes d'un article del diari gironí *El autonomista* publicat el 25 d'abril de 1921. L'article es

titula *Los incorregibles* i arriba a les conclusions essentades més amunt després d'haver explicat el cas d'una dona, testimoni en una vista a l'Audiència de Barcelona, que havia parlat en català al tribunal. No pas per militància, sinó de manera espontània, segurament perquè no sabia, com molta gent llavors, el castellà. La resposta del president del tribunal, relata el diari, va ser cridar-la a l'ordre i exigir-li que parlés castellà. Un intèrpret ho va aclarir a la testimoni. "Alar-

ma y pánico de la buena mujer que exclamó sinceramente: «Ai, pobra de mi, ara sí que riurem.» Es veu que la resposta va fer riure tota la sala, menys el tribunal.

L'article d'*El autonomista* acaba amb reflexions certament vigents avui en dia. Com el fet que, en qüestió de llengua i justícia, els que tenen dret a molestar-se i indignar-se són els catalans. Encara. O que allò lògic i just no és que els testimonis declarin en la llengua dels senyors del tribunal, sinó que aquests entenguin i parlin el llenguatge del país on actuen. "En este punto y en otros, aquí estamos todavía en tiempos de Felipe V", conclou. Hem avançat prou en aquest àmbit, cert, on molts jutges espanyols no posen problemes a l'ús del català, però fixin-s'hi bé, l'amonestació a l'exjutgessa d'Olot és per haver faltat al respecte a les advocades, no pas a la llengua. És a dir, no som en temps de Felip V, sinó de Felip VI. Però tant li fa, en moltes qüestions, com sabem, és el mateix.

Portada d'«El autonomista», amb l'article al centre de la pàgina.

L'hemeroteca

Pere Bosch i Cuenca / pbosch@elpuntavui.cat - @pboschcuenca

Jugar en camp contrari

El 19 de juliol de 1901, després de superar un munt d'entrebancs, el catalanisme va aconseguir arribar al Congrés de Diputats. I la reacció de la premsa espanyola va oscil·lar entre l'histerisme patològic i els improperis sense límits, amb el doctor Bartomeu Robert com a objectiu preferent de les ires. Dies abans de l'estrena dels diputats *separatistes*, la premsa espanyola es mostrava sobreexcitada, fins al punt que aquests es van veure impel·lits a publicar una carta oberta per desmentir que vulguessin fragmentar Espanya. L'endemà de la primera intervenció, el diari *El Globo*, subtítulat com a liberal, resumia aquella jornada de la següent forma: "El catalanisme, antipàtic com a tal i odiós per tot allò que té de separatista, que és la medul·la d'aquesta propaganda, es va presentar ahir sense cares davant el parlament espanyol." I, sense gaires manies, acusava el doctor Robert de fer-se ressò d'una "criminal tendència".

Els ànims encara es van caldejar més a finals de novembre, quan Robert va dedicar un discurs a desgranar el programa catalanista. En aquella ocasió, *La Época* declarava que "la seva propaganda pot estendre un malestar perillós i una desafecció amenaçadora per una part important de la península". I des de

Portada del diari *La Época* del 20 de juliol de 1901, l'endemà de l'arribada del catalanisme al Congrés.

l'Heraldo de Madrid s'afirmava que "amb la bandera d'Espanya hi ha els liberals [...] i darrere del catalanisme hi trobem don Carles"; mentre que *El País*, diari republicà, proclamava que "som patriotes, no volem que es minvi la independència, la integritat i la sobirania nacional. Odiem el catalanisme en tots els seus matisos".

El reguitzell d'insults que van rebre aquells primers diputats catalanistes mereixerien un llibre sencer, més que no pas les 310 paraules d'aquest article. En tot cas, serveixi aquest petit tast per posar en evidència que les indigestions que provoquen els oradors catalans no canvien, es diguin Bartomeu Robert o Gabriel Rufián. Només es tracta de saber que es juga en camp contrari.

Retratsats

Julián Besteiro
Líder PSOE

"Nosaltres hem de dir al poble català: fixa't bé, tu ets el que ha de decidir i no se't pot violentar"

31 d'octubre de 1918

Romero Robledo
Diputat

"Els catalanistes no volen acatar la voluntat sobirana de les Corts espanyoles, sinó que hi vénen com a membres d'un país estranger"

27 de novembre de 1901

Antonio Hernando
Portaveu PSOE

"El PSOE i els seus 85 diputats no indultaran la corrupció de Rajoy amb el seu vot o amb la seva abstenció"

5 d'agost de 2016